

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงระเบียบวิธีการศึกษาซึ่งประกอบด้วยขอบเขตการศึกษา ขอบเขตประชากร กลุ่มตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง วิธีการศึกษา เครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาไว้ดังนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้โดยสารในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน โดยใช้กรอบทฤษฎี 6W 1H model ได้แก่ What, Who, Where, When, Why How and Whom

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษานี้ คือ ประชาชนที่ใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน ตลอดเส้นทางของรถไฟฟ้าใต้ดิน สายเฉลิมรัชมงคล ตามสถานีรับ-ส่งผู้โดยสาร ทั้ง 18 สถานี ประกอบด้วย สถานีหัวลำโพง สถานีสามย่าน สถานีสีลม สถานีลุมพินี สถานีคลองเตย สถานีศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ สถานีสุขุมวิท สถานีเพชรบุรี สถานีพระราม 9 สถานีศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สถานีห้วยขวาง สถานีสุทธิสาร สถานีรัชดาภิเษก สถานีลาดพร้าว สถานีพหลโยธิน สถานีสวนจตุจักร สถานีกำแพงเพชร และสถานีบางซื่อ

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

จำนวนประชาชนที่ใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน โดยเฉลี่ยวันละ 100,000 คน ต่อวัน (การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย, 2547) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น 95% โดยใช้การคำนวณจากสูตรของ Yamane (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535 : 68 อ้างใน Yamame, 1973 : 725) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} = \frac{100,000}{1 + (100,000)(0.05)^2} = 400$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนผู้โดยสารที่ใช้บริการรถไฟฟ้า

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งให้เท่ากันทั้ง 18 สถานี โดยเฉลี่ยสถานีละ 23 ราย โดยเก็บแบบสอบถามระหว่างวันที่ 25-30 มิถุนายน 2548 ระหว่างเวลา 18.00-20.00 น.

รายละเอียดการเก็บแบบสอบถาม

25 มิถุนายน 2548	สถานีหัวลำโพง สถานีสามย่าน สถานีสีลม
26 มิถุนายน 2548	สถานีลุมพินี สถานีคลองเตย สถานีสุขุมวิท
27 มิถุนายน 2548	สถานีศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ สถานีเพชรบุรี สถานีพระราม 9
28 มิถุนายน 2548	สถานีศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สถานีห้วยขวาง สถานีสุทธิสาร
29 มิถุนายน 2548	สถานีรัชดาภิเษก สถานีลาดพร้าว สถานีพหลโยธิน
30 มิถุนายน 2548	สถานีสวนจตุจักร สถานีกำแพงเพชร สถานีบางซื่อ

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดินของผู้ใช้บริการในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้โดยสารที่ใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดินทั้ง 18 สถานี จำนวน 400 ราย โดยใช้แบบสอบถาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสารสิ่งพิมพ์ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าข้อมูลผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต

การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้โดยสารรถไฟฟ้าใต้ดิน คำถามในส่วนนี้เพื่อใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลที่เป็นลักษณะของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้

ประจำต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร วิธีการเดินทางไปทำงาน เรียนหนังสือ และ ทำธุระ วิธีการเดินทางบ่อยที่สุด และเดินทางช่วงใดบ่อยที่สุด

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของผู้โดยสารในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน คำถามในส่วนนี้เป็นคำถามในลักษณะพฤติกรรมในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดินของผู้ใช้บริการในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความถี่ในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน การเดินทางมาที่สถานีรถไฟฟ้าหรือเดินทางต่อจากสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินด้วยยานพาหนะอื่น ๆ หรือไม่ ใช้ยานพาหนะชนิดใด ประกอบกับการใช้รถไฟฟ้าใต้ดิน ก่อนจะเปลี่ยนมาใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน เคยใช้ยานพาหนะชนิดใดในการเดินทางประจำ ใช้สถานี ขึ้น-ลง ต้นทาง-ปลายทาง สถานีเดิมเป็นประจำหรือไม่ ขึ้นรถไฟฟ้าใต้ดินที่สถานีไหนเป็นประจำ ลงรถไฟฟ้าใต้ดินที่สถานีไหนเป็นประจำ คิดว่าระดับราคาค่าโดยสารรถไฟฟ้าใต้ดิน ราคาเริ่มต้นที่อัตรา 12 บาท และสูงสุดที่อัตรา 31 บาท เป็นอย่างไร มีค่าใช้จ่ายในการโดยสารต่อเดือนโดยเฉลี่ยเท่าไร ปกติซื้อบัตรโดยสารรถไฟฟ้าใต้ดินอย่างไร ซื้อบัตรโดยสารรถไฟฟ้าใต้ดินที่ไหนเป็นประจำ หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางรถไฟฟ้าใต้ดินจากที่ใด วัตถุประสงค์ในการใช้รถไฟฟ้าใต้ดิน เหตุผลที่ใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน และความรู้สึกหลังการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามเพื่อถามความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน และข้อเสนอแนะการให้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจะทำการวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ระยะเวลาของการศึกษา

การศึกษานี้ ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 6 เดือน ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2548 ถึง เดือนกันยายน 2548 โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน 2548